

Onderwerp:	Geen indicatie voor IVF met eiceldonatie op hogere leeftijd
Samenvatting:	<p>In dit geschil speelt de vraag of een IVF behandeling met behulp van eiceldonatie bij een vrouw van 49 jaar afgewezen mag worden omdat de doelmatigheid van de IVF behandeling niet is aangetoond. Aangezien hier sprake is van eiceldonatie is het medisch gezien niet zinvol om het aantonen van de doelmatigheid van de IVF-behandeling als voorwaarde te formuleren.</p> <p>In het pakketadvies van 2010 heeft het College aangegeven wat het domein van de Zorgverzekeringswet is. Hierin is beschreven dat de Zorgverzekeringswet een verzekering beoogt te bieden tegen “de gevolgen van behoefte aan geneeskundige zorg”.</p> <p>“Een IVF-behandeling wordt toegepast bij in- of subfertiliteit. De vraag kan dan gesteld worden of in- of subfertiliteit beschouwd kan worden als een ziekte. In dat kader is wel eens aangevoerd dat dat niet zo is, omdat in- of subfertiliteit het dagelijks functioneren van de betrokkene in fysieke zin niet belemmert en omdat in- of subfertiliteit geen invloed heeft op de levensverwachting.</p> <p>Bij vruchtbaarheidsbehandelingen speelt ook de vraag een rol wat het ‘normaal functioneren van een orgaan’ precies inhoudt.</p> <p>Bij vrouwen die de overgangleeftijd hebben bereikt kan men namelijk niet spreken van gebrekkig functioneren want dan is er sprake van een natuurlijk proces van verminderde vruchtbaarheid, en niet van een aandoening.”</p> <p>“Bij sommige vrouwen is sprake van een vervroegde menopauze, soms al rond het dertigste jaar. Dit geldt wel als een aandoening; het begrip ‘normaal’ hangt dus samen met wat medisch als fysiologisch wordt gezien.”</p> <p>Gezien de leeftijd van 49 jaar is er geen sprake van een indicatie voor IVF met behulp van eiceldonatie. Verzoekster is redelijkerwijs niet aangewezen op IVF met behulp van eiceldonatie.</p>
Soort uitspraak:	AaZ = adviesaanvraag Zvw
Datum:	25 mei 2010
Uitgebracht aan:	SKGZ
Zorgvorm:	Geneeskundige zorg

Onderstaand de volledige uitspraak.

Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van IVF met behulp van eiceldonatie in het buitenland (Spanje).

Vooraf merkt het College op dat de adviestaak van het College beperkt is tot de vraag of een verzekerde aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het College kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van een zorgverzekeraar op basis van de aanvullende verzekering.

Het geschil

Het betreft een vrouw van 49 jaar met een verzoek voor IVF met behulp van eiceldonatie in Spanje. In Spanje is de maximale leeftijd voor eiceldonatie 50 jaar. Verzoekster stelt zich op het standpunt dat verweerder ten onrechte het doelmatigheidscriterium voor IVF hanteert,

nu zij gekozen heeft voor IVF met behulp van eiceldonatie. Verweerder stelt zich op het standpunt dat de doelmatigheid van de IVF behandeling aangetoond moet worden vanwege het feit dat verzoekster ouder was dan 40 jaar en geeft hierbij het volgende aan.

Het formele criterium om de doelmatigheid van een IVF behandeling vast te stellen is een reactie van de ovaria op hormonale prikkelingen. IVF wordt als doelmatig beoordeeld als de vrouw zelf voldoende geschikte eicellen beschikbaar heeft, die vrij kunnen komen na hormoonbehandeling. Het is volgens verweerder voor het vaststellen van de doelmatigheid niet relevant of de IVF behandeling met of zonder eiceldonatie plaatsvindt. Verweerder beschikt niet over een onderzoek waaruit blijkt dat een IVF behandeling voor verzoekster doelmatig is. Verzoekster heeft gekozen voor IVF met behulp van eiceldonatie en kan daardoor aan de hand van het formele criterium de doelmatigheid van haar behandeling niet aantonen.

Verweerder verwijst naar een eerder advies van het College¹. Hierin is onder andere overwogen dat bij eiceldonatie de wensmoeder is geïndiceerd voor een (gedeeltelijke) IVF procedure, bestaande uit de laboratoriumfase en de implantatiefase. Het College adviseert in het bovengenoemde advies ten aanzien van IVF behandeling met gebruikmaking van (anonieme) eiceldonatie in het buitenland in beginsel uit te gaan van een te verzekeren prestatie.

Verder raadt het College in het genoemde advies aan bij beoordelingen op grond van de Zorgverzekeringswet de toets op grond van de Wet bijzondere medische verrichtingen en de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting te hanteren voor IVF behandelingen die in Nederland zijn ondergaan en niet voor IVF behandelingen die in het buitenland zijn gedaan.

Wet en regelgeving

In dit advies zijn de volgende bepalingen van belang.

Zorgverzekeringswet en Besluit zorgverzekering

Artikel 10, onder a Zorgverzekeringswet. Hierin is omschreven dat het krachtens de zorgverzekering te verzekeren risico de behoefte aan geneeskundige zorg inhoudt.

Artikel 11, derde lid Zorgverzekeringswet bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur de inhoud en omvang van de te verzekeren risico's nader kan worden geregeld. Deze algemene maatregel van bestuur vindt zijn uitwerking in het Besluit zorgverzekering (hierna: Besluit Zv).

Artikel 2.1.1 Besluit Zv regelt dat de zorg en overige diensten, bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel a, van de wet de vormen van zorg of diensten omvatten die naar inhoud en omvang zijn omschreven in de artikelen 2.4 tot en met 2.15.

Artikel 2.1.3 Besluit Zv regelt dat onverminderd hetgeen is bepaald in de artikelen 2.4 tot en met 2.15, de verzekerde op een vorm van zorg of een dienst slechts recht heeft voor zover hij daarop naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen.

Regelgeving Besluit Zv over IVF

Artikel 2.4, eerste lid, aanvang en onder a, sub 2 van het Besluit Zv bepaalt dat geneeskundige zorg de zorg omvat zoals medisch-specialisten die plegen te bieden, met dien verstande dat de zorg niet omvat de vierde of volgende in-vitrofertilisatiepoging per te realiseren zwangerschap.

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het College dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

¹ Zaaknummer 26084415

Door verweerder wordt gesteld dat de doelmatigheid van de IVF moet worden aangetoond, omdat verzoekster ouder is dan 40 jaar. Aangezien hier sprake is van eiceldonatie is het medisch gezien niet zinvol om dit als voorwaarde te formuleren.

In het pakketadvies van 2010 heeft het College aangegeven wat het domein van de Zorgverzekeringswet is. Hierin is beschreven dat de Zorgverzekeringswet een verzekering beoogt te bieden tegen “de gevolgen van behoefte aan geneeskundige zorg”.

“Een IVF-behandeling wordt toegepast bij in- of subfertiliteit. De vraag kan dan gesteld worden of in- of subfertiliteit beschouwd kan worden als een ziekte. In dat kader is wel eens aangevoerd dat dat niet zo is, omdat in- of subfertiliteit het dagelijks functioneren van de betrokkene in fysieke zin niet belemmert en omdat in- of subfertiliteit geen invloed heeft op de levensverwachting.

Bij vruchtbaarheidsbehandelingen speelt ook de vraag een rol wat het ‘normaal functioneren van een orgaan’ precies inhoudt. Bij vrouwen die de overgangleeftijd hebben bereikt kan men namelijk niet spreken van gebrekkig functioneren want dan is er sprake van een natuurlijk proces van verminderde vruchtbaarheid, en niet van een aandoening.”

“Bij sommige vrouwen is sprake van een vervroegde menopauze, soms al rond het dertigste jaar. Dit geldt wel als een aandoening; het begrip ‘normaal’ hangt dus samen met wat medisch als fysiologisch wordt gezien.”

Zoals hierboven vermeld, is bij het bereiken van de overgang geen sprake van het gebrekkig functioneren van een orgaan of een aandoening, maar van een natuurlijk proces van verminderde vruchtbaarheid. Een 49-jarige vrouw krijgt normaal gesproken geen kinderen meer. Gemiddeld genomen krijgen vrouwen op hun 44ste jaar het laatste kind in populaties waar geen anticonceptie wordt gebruikt. Bij verzoekster is er geen indicatie aanwezig voor IVF met eiceldonatie.

Conclusie

Bij verzoekster is er gezien het bereiken van de leeftijd van 49 jaar geen sprake meer van gebrekkig functioneren van een orgaan of van een aandoening maar van een natuurlijk proces van verminderde vruchtbaarheid. Er is geen sprake van een indicatie voor IVF met behulp van eiceldonatie.

Aanvullende vraag

In uw brief van 24 november jl. heeft u de vraag gesteld of de wijze van beoordeling door verweerder correct is, nu verweerder bij het beoordelen van de aanspraak op IVF met behulp van eiceldonatie dezelfde criteria hanteert als die voor de aanspraak op IVF.

In antwoord hierop merkt de medisch adviseur op dat de wijze van beoordeling door verweerder niet correct is. Nu hier sprake is van eiceldonatie is het stellen van de voorwaarde dat de doelmatigheid van de IVF moet worden aangetoond medisch gezien niet zinvol.

Juridische beoordeling

Het College heeft kennisgenomen van de stukken. Op basis van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering en het advies van de medisch adviseur is het College van oordeel dat verzoekster niet in aanmerking komt voor het gevraagde.

In artikel 2.5 van de Algemene voorwaarden bij de Beter Af Polis is bepaald dat een verzekerde slechts recht heeft op zorg voor zover deze daarop naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zorgverzekeringswet is bepaald.

Nu de medisch adviseur heeft aangegeven dat bij verzoekster gezien haar leeftijd geen sprake is van het gebrekkig functioneren van een orgaan of van een aandoening maar van een natuurlijk proces van verminderde vruchtbaarheid, is verzoekster redelijkerwijs niet aangewezen op IVF met behulp van eiceldonatie. Verzoekster komt daarom niet in aanmerking voor vergoeding hiervan.

Advies

Gelet op het bovenstaande adviseert het College tot afwijzing van het verzoek.